

Alba Regia 45.

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum évkönyve 2017.

NKA pályázat szakmai beszámoló

A székesfehérvári Szent István Király Múzeum 2017-ban sorban 45. számú évkönyvét jelentette meg. Az Alba Regia első száma 1960-ban jelent meg, alapító szerkesztője a 2011-ben elhunyt egykori múzeumigazgató, Fitz Jenő volt.

Az idei kiadványban a múzeumban dolgozó kutatók mellett nagy számban kaptak helyet a külső, de a megyét érintő témát feldolgozó szakemberek. Az írások egy része a múzeum gyűjteményének anyagát dolgozza fel, de sok az összefoglaló jellegű tanulmány is, melyek tágabb összefüggéseket is vizsgálnak. Az kezdetektől fogva szerves részét képezték évkönyvünknek az idegen nyelvű (elsősorban német, francia, illetve angol és olasz) tanulmányok, közlemények, így nemcsak hazai körben, de külföldön is számon tartott periodikává vált. Az idei kötetben több német, illetve angol nyelvű tanulmány is helyet kapott, emellett minden írásról készült idegen nyelvű összefoglaló.

Az évkönyv, feladatához híven évről-évre igyekszik minél több múzeumi szakágnak helyet biztosítani, idén régészeti, történettudományi, néprajzi témakörökhöz kapcsolódó tanulmányok kaptak helyet. Sok cikk esetében ez nem kizárólagos kategória, hiszen több szakterületet is érintenek. Az évkönyvben 7 rövidebb ismertetés és 16 tanulmány jelent meg, utóbbiak közül 8 a régészet, 2 a történettudomány és 6 a néprajz témakörében:

RÉGÉSZET

KESZI TAMÁS Cinerary urns from the Nagyrév Culture ornamented with symbolic representations found at the Kisapostag – Dunai-Dűlő site. Alternative proposal as to the interpretation of the representations of the Budapest – Pannonhalmi út vessel

M. LEZSÁK GABRIELLA Beszámoló a Kaukázus északi előterébe vezetett régészeti kutatóutakról (2016–2017)

NOVICSIHIN, ANDREY – M. LEZSÁK GABRIELLA – GÁLL ERWIN Tarsolylemeztöredék Andrejevskaja scselből. Gondolatok a tarsolyok kelet-európai és Kárpát-medencei elterjedésével kapcsolatban

MESTERHÁZY GÁBOR Árpád-kori településrészlet Székesfehérvár – Kisfaludon

PÁNYA ISTVÁN Fejér megye solti székének történeti földrajza

SIKLÓSI GYULA Mit rejtegetett a föld mélye a Hotel Magyar Király alatt?

SZÜCSI FRIGYES – MORGÓS ANDRÁS – HORVÁTH EMIL A székesfehérvári új Budai kapu 17–18. századi fahídja: ásatási és dendokronológiai eredmények

POKROVENSZKI KRISZTIÁN (Összeállította) A Szent István Király Múzeum régészeti kutatásai Fejér megyében. 2017

TÖRTÉNETTUDOMÁNY

FARKAS GÁBOR A zirci apátság előszállási uradalma. IV. rész: 1938–1945

DEMETER ZSÓFIA A dégi Festetics-uradalom a 18–20. században

NÉPRAJZ

GYÖRGY OROSZ „Christus Jesus war zu Esel über die goldene Brücke gefahren” Heidnisch-christliche Varianten des Zweiten Merseburger Zauberspruches im Prozess der elastischen Missionstätigkeit

GELENCSÉR JÓZSEF Az ítéletvégrehajtó kötele (Jogszokás, néphit, praxis)

GELENCSÉR JÓZSEF Átjárás az udvaron. Szolgáalom vagy jogszokás?

LÁSZLÓ LUKÁCS Die Verbreitung des Christbaumes im Karpatenbecken

LUKÁCS LÁSZLÓ Néprajz, népművészet, népi kultúra Székesfehérváron

VARRÓ ÁGNES Disznóvágás és feldolgozás egy móri német nemzetiségi családnál

SZEMLE

KISBÁN ESZTER Lukács László: Objekte, Lebensformen, Volksbräuche. Thematische volkskundliche Abhandlungen. A Szent István Király Múzeum közleményei A sorozat 49. szám, Székesfehérvár, 2016. 592 p. (Bulletin du Musée Roi Saint Etienne Serie A. Nr. 49)

LUKÁCS LÁSZLÓ Hála József: Különös kövek, csodás csontok. Kilenc dolgozat a népi geológia köréből. Érc- és Ásványbányászati Múzeum Alapítvány. Rudabánya, 2016. 246 p., fekete-fehér és színes illusztrációkkal.

LUKÁCS LÁSZLÓ Karácsony Molnár Erika: Dúsgazdagolás. Egy székelyföldi farsangi dramatikus játék. Életmód és Tradíció 14. Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont

Néprajztudományi Intézet. Budapest, 2016. 178 p., 69 színes és fekete-fehér fénykép, 7 ábra

LUKÁCS LÁSZLÓ Mód László: Ártéri szőlőskertek az Alsó-Tisza mentén. Életmód és Tradíció 15. Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpont Néprajztudományi Intézet. Budapest, 2016. 266 p., 32 színes fénykép, 2 térkép.

LUKÁCS LÁSZLÓ Paládi-Kovács Attila: Népek, térségek, hagyományok. Akadémiai Kiadó. Budapest, 2015. 324 p., 69 fekete-fehér kép, 46 ábra, 26 térkép SZABADOS GYÖRGY

Székesfehérvár új árpád-kori történetéről. Zsoldos Attila – Thoroczkay Gábor – Kiss Gergely:

Székesfehérvár története az Árpád-korban. Székesfehérvár története I. Városi Levéltár és Kutatóintézet. Székesfehérvár, 2016. 366 p.

LUKÁCS LÁSZLÓ Kralovánszky Alán emlékdomborműve a Múzeumi Panteonban

MELLÉKLET

A Szent István Király Múzeum szakalkalmazottai

A kiadvány 502 oldalon, 345 példányban készült el. A Nemzeti Kulturális Alaptól nyert támogatási összeget nyomdaköltségre fordította a múzeum.

Székesfehérvár, 2018. augusztus 28.

Szöllősy Csilla
szerkesztő

Kulcsár Mihály
igazgató